

Pastýřský list k výročí sv. Vojtěcha

Na příští neděli, tj. na neděli Bílou, připadá letos svátek svatého Vojtěcha. Bude tomu letos již 1020 let ode dne, kdy vešel do věčného života a přijal nevadnoucí věnec připravený těm, kdo svou víru zpečetili svědectvím své smrti.

1020 let si nejenom Češi a Moravané, ale i další národy žijící v oblasti, kterou nazýváme Střední Evropa, rok co rok připomínají 23. dubna jeho památku, osobnost, dílo a především jeho odkaz. Periodicky, při nějak uceleném počtu let, slaví to významněji a uvažují hlouběji. Takové velké oslavy se najednou stanou novým dějinným mezníkem, a tak vždy můžeme uvažovat o tom, jak se vrství naše národní dějinná paměť a kolikrát se již výzva světce ozvala.

Schválně jsem se podíval na řadu těchto momentů v uplynulých sto letech a ptal se, co to bylo za roky? Co se v nich stalo a dělo? Šel jsem proti toku času a dějin. Je to navýsost zajímavé, protože to říká mnoho k době, kterou mnozí z nás dobře pamatují. Uvedu nejprve suchý výčet dat:

Před 20 lety v r. 1997 jsme vojtěšské milénium slavili v tehdy mladé svobodě.

Před 30 lety v r. 87 vyhlásil František kardinál Tomášek *Desetiletí duchovní obnovy národa*, jehož první rok proběhl pod patronací tehdy blahoslavené Anežky Přemyslovny. Země se definitivně probudila a nastoupila cestu ke svobodě.

Před 40 lety v roce 1977 byla ustavena Charta 77.

Před 70 lety v roce 47 při 950. výročí Vojtěchovy smrti byla nesena jeho lebka celou zemí. Bylo to rok před únorovým nástupem rudé diktatury. Připomenutí těchto oslav mi dává možnost oznámit jednu velmi radostnou zprávu. Práce tribunálu připravujícího beatifikační proces kardinála Josefa Berana budou brzy ukončeny a cesta k tomuto jeho uznání je tím pádem otevřena. Tímto sdělením vás, bratři a sestry, zároveň vyzývám, abychom se více modlili ke svatému biskupu Vojtěchovi o kněžská a řeholní povolání, protože bez nich církev nemůže konat své poslání. Připojíme se tak i k celoživotnímu úsilí kardinála Berana, který měl mimořádnou péči o mládež a kněžský i řeholní dorost, což ostatně vyznívá z pastýřského listu ke svátku sv. Vojtěcha z roku 1947.

Před sto lety v r. 1917 se začalo vyjednávat o konci 1. světové války a vzplanula Říjnová revoluce, která vylomila Rus z celku Evropy. Toho se týká i poselství Fatimského zjevení, jehož 100. výročí si připomeneme na letošní Národní pouti ve Fatimě, jako i v naší katedrále.

A konečně před 110 lety v r. 1907 probíhaly na Balkáně i jinde válečné konflikty vyvolané krizí stability stávající politické mapy světa, což vyústilo v jeho nové uspořádání na konci světové války.

Co z toho můžeme pro letošní výročí, ale především pro naši orientaci v současné situaci vyčíst a jak pak žádat o pomoc sv. Vojtěcha a opřít se o něho? Za nejdůležitější považuji, že dnes opět stojíme v situaci, kdy se začíná měnit politická mapa světa včetně Evropy. To nám přináší velké problémy. Poučné je, že sv. Vojtěch sám žil v době, kdy se tvořila tehdejší mapa Evropy a že byl po boku císaře Otty III. spoluvůrcem plánu, aby k tomu došlo nekrvavou cestou. Nazýváme-li ho naším *prvním Evropanem*, jde především o jeho úsilí vytvořit Evropu sjednocenou na křesťanských základech. Nejen že byl spoluautorem ideje jednotné Evropy téměř tisíc let před moderní

iniciativou poválečných politiků, ale oproti nim ji nechtěl budovat pouze na základech ekonomických, ale duchovních a kulturních, o složité a vždy bující byrokracii ani nemluvě.

Další důležitý moment vidím v tom, jak jednoznačně navázal na vskutku světodějný, a užiji nezvyklého slova *světotvorný*, odkaz sv. Cyrila a Metoděje, kteří pochopili jednak význam křesťanské definice Evropy, ale i význam střední Evropy pro ochranu východní evropské hranice, jinými slovy pro uhájení křesťanské Kyjevské Rusi před početně mnohonásobně silnějšími, agresivnějšími a nelitostnými vyznavači jiných náboženství.

Pro další vývoj u nás doma je důležité, jak a kolikrát stála katolická církev v čele zápasu o demokracii. Předsudek o zradě národa by snad už bylo načase odstranit. V neposlední řadě bych upozornil ještě na jeden rys věrnosti církve národu, které je na postavě sv. Vojtěcha příznačný. Od svého nastoupení sváděl boj s knížaty a vždy šlo o záležitost nejen majetku, ale i moci a mravů. Dvakrát kvůli tomu odešel ze země, ale vždy byl ochoten své osobní záležitosti podřídit zájmu celku. Byl ochoten ke smírnému řešení i něčeho tak hrozného, jako bylo vyvraždění celého jeho rodu. Byl ochoten vrátit se k obtížné spolupráci na budování českého státu. Je opravdu třeba si uvědomit a připomínat větu, kterou pronesl kardinál Tomášek při památné děkovné mši za kanonizace sv. Anežky Přemyslovny 25. listopadu 1989: „V této důležité hodině zápasu za pravdu a spravedlnost v naší zemi jsem já i katolická církev na straně národa!!!“

Byl bych rád, kdyby si to uvědomili nejen všichni věřící, ale celá naše společnost, a proto Vás všechny srdečně zvu k letošním oslavám sv. Vojtěcha nejen do pražské katedrály, ale i na Libici a všude po celé republice. Naše země potřebuje spolupráci církve a státu víc než jindy. Děkuji proto těm, kteří se na ní už podílejí, a zvu k ní ty, kteří ji zatím nepřijali.

kardinál Dominik Duka OP, arcibiskup pražský